

Uitbreiding opleidingscapaciteit

J.M. BAAK¹, M. DURAN², J. ten KATE², W. KORTLANDT², E.G.W.M. LENTJENS² en J.L. WILLEMS³

Uit de rapportage van de werkgroep "capaciteitsmeting" van onze vereniging is gebleken dat bij ongewijzigd opleidingsbeleid ten aanzien van vorm en inhoud, en dientengevolge, het huidige aantal opleidingsplaatsen, er een toenemend tekort zal ontstaan aan klinisch chemici. Om deze reden heeft een 'task-force opleiding', bestaande uit vertegenwoordigers van de registratiecommissie, de visitatiecommissie, het bestuur en de klinische chemici in opleiding zich beraden over de mogelijkheden de capaciteit van de opleiding te vergroten, zonder in te willen leveren op de kwaliteit. De registratiecommissie heeft de voorstellen van deze werkgroep overgenomen en in de jaarledenvergadering gepresenteerd.

Uitgangspunten

In het licht van de erkenning bij de wet BIG, waarin de beroepsopleiding tot klinisch chemicus wettelijke status krijgt, is het belangrijk niet in te willen leveren op kwaliteit. Een verkorting van de opleidingsduur komt daarmee niet in aanmerking. Een opleider heeft de mogelijkheid meerdere assistenten tegelijk op te leiden. Momenteel is het aantal gekoppeld aan een maximum van 3 (registratiereglement artikel 16.2). Indien om redenen van planning dit maximum tijdelijk overschreden wordt stelt de registratiecommissie zich soepel op. De potentiële groei in capaciteit hiervan is echter gering. Er zijn ziekenhuizen die in kwaliteit in belangrijke mate voldoen aan de vereisten voor opleidingsbevoegdheid, maar op onderdelen tekort komen om de opleiding volledig te kunnen verzorgen. Deze instituten bezitten vaak wel het enthousiasme en de financiële middelen om een aspirant op te leiden. Door deze potentiële opleidingscapaciteit te mobiliseren verwacht de registratiecommissie in belangrijke mate ruimte te creëren voor het opleiden van meer klinisch chemici.

Opleidingscluster

De bestaande opleidingsmogelijkheden worden uitgebreid met de ziekenhuizen die voorheen wel de ambitie hadden een (deel)opleiding te verzorgen, maar op onderdelen niet aan alle opleidingseisen konden voldoen. Deze ziekenhuizen beschikken doorgaans wel over de middelen om de aanstelling van een aspirant te financieren. Deze ziekenhuizen kunnen een samenwerking aangaan met een bestaand opleidingsziekenhuis en daarmee een zg. opleidingscluster vormen.

Op deze manier ontstaat een cluster waarin ondergebracht een ziekenhuis met volledige opleidingsbevoegdheid (A-) en een of meerdere ziekenhuizen met een gedeeltelijke opleidingsbevoegdheid (B-). Een B-opleiding wordt aan een instituut verleend indien het in combinatie met een A-opleidingsinstituut een volledige en evenwichtige opleiding kan verzorgen. De registratiecommissie beslist op geleide van het advies van de visitatiecommissie welk deel van de opleiding binnen het B-instituut kan plaatsvinden. Het B-instituut moet tenminste voor de financiering van het B-opleidingsprogrammadeel kunnen zorgdragen. Bij de aanvraag voor een opleiding dient voor de assistent in opleiding een volwaardige opleiding te worden neergezet, die ook logistiek uitvoerbaar is. Het is daarom aan te bevelen dat de laboratoria binnen een opleidingscluster in elkaars nabijheid liggen om reistijd zoveel mogelijk te beperken. Voordelen van deze constructie zijn, dat de opleidingscapaciteit kan worden uitgebreid zonder in te leveren aan kwaliteit. Er worden op deze manier meer ziekenhuizen betrokken bij het gemeenschappelijke probleem van het tekort aan klinisch chemici. Vooral de kleinere ziekenhuizen die in aanmerking komen voor een B-opleiding, kunnen hun kwetsbaarheid in de personele sfeer verkleinen doordat een klinische chemicus in opleiding, in de eindfase van de opleiding, in de geformaliseerde omgeving onder supervisie in staat geacht moet worden een zelfstandige rol te vervullen.

Uitwerking

Er worden twee hoedanigheden opleidingsinstituten onderscheiden; één met een A- en één met een B-niveau-opleidingsbevoegdheid. Een ziekenhuis kan in aanmerking komen voor A- of B-opleidingsbevoegdheid.

Een instituut met een A-opleidingsbevoegdheid heeft de mogelijkheid de opleiding in volle omvang vanuit de eigen organisatie te verzorgen. De eisen die aan dit instituut worden gesteld komen overeen met de huidige opleidingseisen. Het A-opleidingsinstituut kent een hoofdopleider (voorheen de opleider algemene klinische chemie), bij voorkeur een waarnemend opleider en eventueel één of meer opleiders in één of meer aandachtsgebieden.

Een A-opleidingsinstituut kan een opleiding verzorgen in samenwerking met een B-opleidingsinstituut. Een instituut met een B-opleidingsbevoegdheid heeft de mogelijkheid een omschreven deel van de opleiding te verzorgen. De opleiding kan alleen worden verzorgd in combinatie met een A-opleidingsinstituut. Het instituut moet in staat zijn tenminste een jaar de

Voorzitter³, secretaris¹ en leden² van de Registratiecommissie NVKC

opleiding te verzorgen. De kwaliteit van dit omschreven opleidingsdeel moet tenminste vergelijkbaar zijn aan die van het A-instituut. De eisen die aan dit instituut worden gesteld komen hiermee overeen. Het B-opleidingsinstituut kent één opleider. De vereisten waaraan een opleider moet voldoen zijn ongewijzigd.

De opleiding kan vorm worden gegeven binnen een A-opleidingsinstituut, als voorheen, of binnen een combinatie van een A- en een B-opleidingsinstituut. Een A-instituut kan samenwerken met een of meerdere B-instituten. We spreken dan van het opleidingscluster. Een B-instituut kan participeren in meerdere clusters.

Een opleidingscluster kent een opleidingscommissie, waar alle aan het cluster verbonden opleiders deel van uitmaken. In een opleiding kunnen externe stages worden opgenomen. Ten aanzien van gespecialiseerde stages volgt de registratiecommissie een ongewijzigd beleid. Een algemene perifere stage van bv. 3 maanden wordt sterk aanbevolen als de opleiding volledig binnen het A-instituut wordt verzorgd. Een perifere stage past niet in een opleiding die in zowel een A- als in een B-instituut wordt gevolgd.

Een ziekenhuis dat een B-opleiding wil starten dient met een bestaand opleidingsinstituut een gezamenlijke aanvraag in te dienen bij de secretaris van de registratiecommissie. In deze aanvraag dient te worden aangegeven en te worden onderbouwd voor welk gedeelte van de opleiding het B-instituut in aanmerking wil komen en hoe de potentiële opleidingscommissie eruit gaat zien. Er dient een voorgenomen opleidingsplan door het cluster te worden overlegd, waarmee de

potentiële bijdrage door het B-instituut wordt aangegeven. De registratiecommissie zal op basis van dit opleidingsplan beslissen of het aandeel van het B-opleidingsziekenhuis in verhouding is met de aard en de omvang van dit ziekenhuis.

Indien de registratiecommissie de opleidingscriteria voldoende gewaarborgd acht, verzoekt zij de visitatiecommissie het B-instituut te visiteren. De visitatie kent de blauwdruk van de gebruikelijke instituutsvisitatie. Tijdens de visitatie zullen alle opleiders worden gevisiteerd. Het aanvragen van de opleiding voor een kandidaat dient gezamenlijk door hoofdopleider en (B-)opleider te geschieden. In de aanvraag dient ook de rechtspositie te worden aangegeven. De toekenning van de opleiding zal volgens de gebruikelijke criteria worden beoordeeld.

Oproep

De registratiecommissie heeft het voorstel van de task-force overgenomen om te komen tot opleidingsclusters bestaande uit A- en B-opleidingsinstituten. Het voorstel is in de najaarsledenvergadering gepresenteerd en geaccordeerd. Op deze wijze wordt beoogd de opleidingscapaciteit te vergroten en het stijgende tekort aan klinisch chemici te keren. De registratiecommissie roept de ziekenhuizen op financiering te vinden voor het uitbreiden van opleidingsplaatsen en deze aan te wenden om te komen tot de vorming van opleidingsclusters. Deze opleidingsclusters kunnen worden aangemeld en zullen zo spoedig mogelijk inhoudelijk worden beoordeeld, opdat hiermee op korte termijn het aantal opleidingsplaatsen kan worden uitgebreid.